



L. dz. 066/KIPA/2014

Warszawa, 14 kwietnia 2014 roku

Krzysztof Guzowski
Sekretarz Zespołu ds. Naruszeń
Prawa Autorskiego i Praw
Pokrewnych
ul. Krakowskie Przedmieście 15/17
00-071 Warszawa

Stanowisko KIPA dot. projektu „Programu na rzecz ochrony praw autorskich i praw pokrewnych 2014- 2016”.

Szanowny Panie Sekretarzu,

Dziękujemy za zaproszenia KIPA do konsultacji projektu „Programu na rzecz ochrony praw autorskich i praw pokrewnych 2014- 2016”. Pragniemy wyrazić naszą aprobatę dla głównych celów nakreślonych w przedstawionym Programie, ze szczególnym uwzględnieniem dążenia Zespołu do zwiększenia świadomości społecznej oraz poprawy sprawności postępowań dot. ochrony własności intelektualnej.

Odnosząc się do szczegółowych zagadnień przedstawionych w Strategii, w tym do kwestii szczególnie istotnych dla środowiska producentów audiowizualnych, wyrażamy następujące uwagi:

1. Cel strategiczny **nr 1-** Umocnienie współpracy między administracją i służbami państwowymi- przewiduje takie dziania jak analiza naruszeń praw autorskich i praw pokrewnych oraz pozostałych dziedzin własności intelektualnej.

00-724 Warszawa, ul. Chełmska 21/ 28c, tel./fax: (22) 840 59 01, e-mail: kipa@kipa.pl, www.kipa.pl

Uważamy, że poszczególne analizy należy dokonywać oddzielnie uwzględniając rodzaj rynku (audiowizualny, muzyczny, książkowy itd.) i ewentualnych konsekwencji dla danego sektora czy uprawnionych jakie niosą za sobą naruszenia. Analiza branżowa pozwoliłaby ustalić, jakie prawa są najczęściej łamane, gdzie najpowszechniej dochodzi do naruszeń, co w rezultacie pozwoliłoby na oszacowanie skali zjawiska. Finalnie, analizy te mogłyby stać się pomocą np. dla Komisji Prawa Autorskiego przy ustalaniu ewentualnych braków ustawowych, co mogłoby ułatwić procesy legislacyjne.

Wyrażamy poparcie dla wszystkich działań zmierzających do podniesienia wiedzy i umiejętności sędziów oraz prokuratorów, które prowadziłyby do wzrostu efektywności postępowań w sprawach z zakresu naruszeń prawa własności intelektualnej. Uważamy, że szkolenia z własności intelektualnej dla sędziów i prokuratury powinny kłaść szczególny nacisk na różnice branżowe. Za istotne uważamy kursy, w trakcie których przedstawiane będą dopuszczalne przez prawo sposoby nabywania praw autorskich, z uwzględnieniem różnic między skutkami udzielenia licencji, a przeniesienia autorskich praw majątkowych.

Uważamy, że w kwestii edukacji sędziów i prokuratury kluczowe znaczenie będą miały szkolenia tematyczne, z podziałem na poszczególne dyscypliny. Jako przedstawiciele branży audiowizualnej proponujemy następujące szkolenia, które z punktu widzenia producentów wydają się potrzebne:

1. Prace literackie jako podstawa dzieła audiowizualnego.
2. Włączanie gotowych utworów/przedmiotów prawa autorskiego do filmu.
3. Ramy współpracy w procesie produkcji filmowej.
4. Umowy z artystami wykonawcami i współtwórcami filmu.
5. Umowy dystrybucyjne.
6. Odpowiedzialność przy produkcji i eksploatacji filmu.

Równocześnie sądzimy, iż edukacja sędziów i prokuratorów, w zakresie prawa własności intelektualnej powinna odbywać się już na etapie szkoleń ustawicznych aplikantów (aplikacja ogólna, sędziowska i prokuratorska), dlatego proponujemy włączenie elementów prawa autorskiego do programu Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury.

Sądzimy, że szkolenia dla administracji rządowej i służb państwowych powinny poruszać podstawowe zagadnienia takie jak sposoby nabywania praw autorskich-licencje, przeniesienie praw autorskich, pola eksploatacji oraz co należy rozumieć pod pojęciem prawa zależne, jaka jest różnica między utworem pierwotnym, opracowaniem, a dziełem inspirowanym. Kolejnymi istotnymi kwestiami, które powinny być podjęte podczas szkoleń to wyjaśnienie dozwolonych wyjątków w prawie autorskim (jakie mają znaczenie, na co zwalają, do czego prowadzą, np. „Praktyczne sposoby korzystania z prawa autorskiego na podstawie dozwolonego użytku”). Przy czym należałoby wyjaśnić czym jest dozwolony użytek, jak definiuje go ustawa, co należy rozumieć przez krąg osób uprawnionych, jakie są jego granice. W kontekście nadchodzącej digitalizacji zasobów należałoby również przeprowadzić oddzielne szkolenie w przedmiocie wspomnianej digitalizacji oraz różnic między nią a upowszechnieniem.

Oddzielnym tematem szkoleń powinny być naruszenia praw autorskich i ich konsekwencje dla uprawnionych. Wsparciem merytorycznym powinny tu być raporty/badania o formalnym i nieformalnym obiegu dzieł kultury uwzględniające różnice branżowe. Wszelkie kursy powinny zostać poszerzone o takie zagadnienia jak prawa autorskie w Internecie i ich naruszenia w sieci.

Uważamy również, że zasadne byłoby przeprowadzenie szkoleń dla administracji (itd.), które poruszałby temat różnic w prawie autorskim w poszczególnych krajach UE (jakie dyrektywy oraz rozporządzenia i w jakim stopniu zostały wdrożone przez państwa poszczególnie kraje członkowskie).

2. Cel strategiczny nr 2- W kwestii poprawy sprawności postępowań przygotowawczych oraz sądowych dotyczących ochrony praw autorskich i praw pokrewnych oraz innych praw własności intelektualnej uważamy, że jest to działanie o bardzo istotnym znaczeniu. Niewiedza z zakresu własności intelektualnej sędziów oraz prokuratury na etapie postępowań przygotowawczych prowadzi m.in. do umarzania spraw, które wg ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych są ewidentnym naruszeniem. Sądzimy, że powinny powstać w Sądach specjalne wydziały orzekające tylko w sprawach z dziedziny własności intelektualnej. Sprawami takimi mogliby zajmować się Sędziowie odznaczający się rozległą wiedzą na ten temat oraz wyspecjalizowani w prawie autorskim - co wynika z faktu, iż wielokrotnie są to sprawy skomplikowane i wielopłaszczyznowe. Uważamy, że zasadne byłoby zorganizowanie szeregu szkoleń dla sędziów

i prokuratorów, z uwzględnieniem różnic jakie wynikają ze specjalizacji branżowych np. oddzielnie o rynku audiowizualnym, oddzielnie o rynku muzycznym, itd. Przy czym nacisk należy położyć na łamanie praw własności intelektualnej w Internecie.

Podkreślamy zdecydowaną potrzebę włączenia problematyki ochrony praw autorskich i pokrewnych w sieciach teleinformatycznych do szkoleń sędziów cywilnych.

Proponujemy rozważyć wydanie wspólnie z Ministerstwem Kultury i Ministerstwem Sprawiedliwości „podręcznika” dla sędziów zawierającego rozpisane szczegółowo funkcjonowanie przedmiotów praw autorskich i pokrewnych w sieciach teleinformatycznych oraz opisanie przypadków naruszeń, gdyż poziom wiedzy w tym zakresie jest znikomy.

Wdrażanie koncepcji i planów jest uzależnione między innymi od aktywności oraz udziału przedstawicieli wskazanych powyżej resortów (postulujemy ew. dodanie przedstawicieli Ministerstwa Gospodarki). Proponujemy na tym wstępnym etapie utworzenie „okrągłego stołu” z udziałem przedstawicieli MKiDN, MS, MG, Urzędu Patentowego oraz Stowarzyszenia Kreatywna Polska.

Oczywiście powyższe uwagi są wstępne, wymagają doprecyzowania w toku szeregu spotkań. Tym niemniej uważamy, że określone powyżej priorytety w zakresie ustalenia potencjalnych sojuszników takiej koncepcji powinny być wykonane jak najszybciej, ponieważ wciąż wzrasta liczba przestępstw związanych z łamaniem praw własności intelektualnej.

3. Cel strategiczny nr 3- W kwestii działań zmierzających do ograniczania naruszeń praw autorskich i praw pokrewnych oraz innych praw własności intelektualnej na targowiskach/bazarach nie mamy zastrzeżeń. Uważamy, że przeciwdziałanie nielegalnemu obrotowi nośnikami zawierającymi treści chronione przez prawo jest jednym z istotniejszych celów. Działania takie jednakże nie powinny kończyć się na konfiskacie nielegalnego nośnika, ale na jego niszczeniu, gdy już nie będzie stanowił dowodu w sprawie, a wszelkie środki odwoławcze zostaną wyczerpane.
4. Cel strategiczny nr 4- Analiza aktualnych tendencji dotyczących naruszeń i egzekwowania prawa autorskiego i praw pokrewnych. Zagadnienie to uważamy za bardzo istotne. W różnych sądach zapadają często stojące w sprzeczności z sobą orzeczenia, co jest efektem niedostatecznej wiedzy praktycznej i błędów popełnianych

przez sędziów oraz przez prokuraturę na etapie postępowań przygotowawczych. Wszelkie raporty końcowe prowadzonych działań analitycznych powinny stanowić dokumenty pomocnicze przy wypracowywaniu zaleceń/propozycji zmian w prawie.

Sprawy sądowe z zakresu własności intelektualnej są skomplikowane i wielopłaszczyznowe, dlatego wspieramy wszelkie działania zmierzające do identyfikacji przyczyn prowadzących do niejednolitego orzecznictwa i praktyk organów ścigania. Szczególnie, gdy działania te mają na celu rozpoznanie najczęściej popełnianych błędów w postępowaniach przygotowawczych i sądowych oraz ocenę przypadków nadużywania praw podmiotowych przez uprawnionych i użytkowników chronionych treści.

5. Cel strategiczny nr 5- Prowadzenie działań edukacyjnych na rzecz kształtowania świadomości społecznej i prawnej w zakresie praw autorskich i praw pokrewnych, innych praw własności intelektualnej oraz ich znaczenia dla rozwoju gospodarki oraz społeczeństwa opartego na wiedzy.

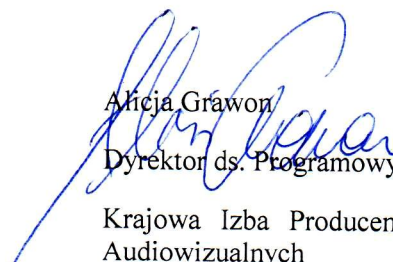
Wyrażamy poparcie dla wszelkich akcji edukacyjnych, które zwiększą świadomość społeczeństwa w dziedzinie prawa własności intelektualnej. Mamy wrażenie, że powszechny jest pogląd wśród użytkowników, że wszystko, co znajduje się w Internecie, powinno być dostępne nieodpłatnie, a prawa autorskie są niepotrzebnym atutem twórców/uprawnionych, który nie powinien obowiązywać w sieci. W naszej opinii pogląd ten zasługuje na krytykę, a wszelkie działania Państwa powinny zmierzać do zmiany świadomości społecznej. Należałoby podjąć działania, których celem będzie podkreślenie, iż prawa własności intelektualnej (prawa autorskie) to nic innego jak prawo własności, tyle, że w odniesieniu do rzeczy niematerialnych. Mamy bowiem wrażenie, że zbyt rzadko w publicznym dyskursie zaznacza się tę kwestię, co bezpośrednio wpływa na degradację funkcji tych praw w obrocie - szczególnie sieciowym. Wszelkie działania zmierzające do zmiany w świadomości społecznej należy zacząć w naszej opinii od edukacji dzieci w szkołach gimnazjalnych. Młodzież w wieku 12-16 lat aktywnie korzysta z Internetu i treści, które się tam znajdują. Gimnazjaliści są pierwszym ogniwem, od którego należałoby zacząć przemiany świadomości społecznej poprzez szkolenia zarówno dla młodzieży jak i dyrektorów szkół oraz nauczycieli. Szkolenia swym zakresem, powinny obejmować podstawy prawa autorskiego i ochrony prawno-autorskiej

w sieci. Ze względu na fakt, iż do naruszeń w sieci dochodzi najczęściej poprzez ściąganie nielegalnych treści audio-wizualnych. Warto również uświadomić młodzież jak wyglądają praktyki poszczególnych sektorów kultury, np. rynku filmowego, tj. jaki nakład czasu i pracy trzeba włożyć w produkcję utworu audiowizualnego i jakie konsekwencje dla rynku niesie za sobą nielegalna działalność.

W naszej opinii działania edukacyjne nie powinny się jednak ograniczać do szkoleń dla szkół. Uważamy, że istnieje duża potrzeba uświadomienia społeczeństwa poprzez organizowanie kampanii społecznych, które powinny być prowadzone za pośrednictwem radia, telewizji i innych środków masowego przekazu, tak by trafiały do szerokiej liczby odbiorców.

W pełni popieramy akcje edukacyjne, które są prowadzone przez Urząd Patentowy, jednakże tematyka szkoleń skupia się wokół prawa własności przemysłowej i ochrony znaków towarowych. Istnieje zatem potrzeba, by ogólnodostępne szkolenia były prowadzone nie tylko przez wskazany urząd, ale również przez inne organizacje. Należałoby zatem zaangażować w prowadzenie kampanii edukacyjnych podmioty, które zajmują się ochroną praw autorskich, prawem reklamy, prawem mediów itd.

Z poważaniem,


Alicja Grawon
Dyrektor ds. Programowych
Krajowa Izba Producentów
Audiowizualnych
ul. Chełmska 21/28c, 00-724
Warszawa
tel/fax. 22 840 59 01
tel. 0048 600 437 200
www.kipa.pl